

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Ki a bűnös?

Kolozsvár, április 24.

Nem vagyunk képesek mással foglalkozni, mint azzal az óriási kalamitással, ami már valóságos katasztrófával kezd fenyegetni. Az ország közvéleményének aggodalma és izgatottsága nőttön nő. A közérdeket szíven viselő minden ember a sikeres megoldás véghetetlenül nehéznek látszó kérdése fölött töpreng. Akinek csak érzi a országos ügyek iránt, azt számítja, hogy mi csoda kára van a magyar államnak és Magyarországnak. Akinek egyéni érdekeit támadja meg a vasúti munkabeszüntetés, későbbesve tépelődik a minden nappal fokozódó károk fölött. És minden, minden ember úgy érzi, hogy az országra valami villámoktól terhes sötét felhő ült és ez összehúzza idegszálaikat.

Egy nagy ország tizenhét millió lakossal időszerűségünk után az ezerkilencszáznegyedik esztendőben vasúti forgalom nélkül: hihetetlen és borzasztó tény. De hogy ez a helyzet, mely visszavetett a Stephenson előtti korbá, négy napig tartasson és még négy nap multával is reánk nehezédjék, ez meseirők fantáziája által elének vetítve is túlbizarr lenne. Az Andersen irigy tündérjének a sárcipőjébe léptünk és egy századdal hátrább érezzük magunkat, annak a rettenetes hiánynak tudatával súlyosbitva, melyet közéletünkben a vasúti közlekedés teljes fönnaadása okozott.

Egyetlen egy vizsgálató momentumot látok ebben a szörnyű helyzetben s ez az, hogy a közvéleménynek nem közvetlenül érdekelt, nem elfoglalt része páratlan igazságossággal kutatja azt is, hogy kit terhel a mázsás felelősség: a vasutasokat-e, avagy a kormányt-e. Érdekes jelenség a közvéleménynek ezen részrehajlatlan része, amint érveket állít sorompóba, de meghallgatja az ellenzék is, amint az iszonyú okozat valódi okát kutatja, amint az indokokat elemeire bontva analizálja, amint az igazság fénye mellett keresi: ki a bűnös?

Igen, ki a bűnös? Az ország sorsa fölött való aggodás mellett az igazság megismerése után törő

kiolthatatlan vágy uralja lelkünket. És az igazságkeresés után jön majd az igazságszolgáltatás is.

Mérlegeljük mi is: ki a bűnös? Az államvasut alkalmazottai fizetésüknek emelését, szolgálati viszonyaiknak szabályozását kívánták. Ezt a kívánságukat méltányosnak és jogosnak ösmerte el a józan közvélemény. Hiszen ha az életviszonyok megdrágulásának címe alatt egy uralkodók közt is dúsgazdag uralkodó civilistáját akarják emelni, akkor talán csak méltányos az, hogy az életviszonyok megdrágulását valóban megsínylő, aránylag nagyon szerény fizetésű alkalmazottak fizetési viszonyai is megváltoztattassanak mikor az élet körülményei annyira megváltoztak. Mert a fizetés nagyságát nem az határozza meg, hogy mennyi az koronákban és fil-lérekben, hanem az, hogy mennyire elég az az életszükségletek kielégítésére. A szolgálati viszonyok rendezésének kívánságát pedig mindenki elsőrendű fontosságúnak tartja még nem is csak a vasutasok, hanem a köz szempontjából is, aki belátja a jelentőségét annak, hogy az állam alkalmazottai fölött ne a rabszolgatartó kénye-kedve szerint rendelkezessék és aki a tulngő protekció demoralizáló hatásait ebből a fontos szolgálati ágból kiküszöbölendőknek tartja.

És a kormány ezen kétoldali kívánságra egy elenyésző csekély fizetésemelést tartalmazó javaslatot készített el, a szolgálati pragmatika megalkotásáról pedig hallani sem akar. A kormány tehát maga is elösmerte a fizetés emelésének jogosságát, de szűk látókörről és szűkebbül saját alkalmazottain akarja bevasalni a katonaság és az udvartartás megnövekedett kiadásait. Ez a kormány politikai apjának, Deák Ferencnek igazán bölcs szavairól, azon szavakról, melyeket 1871. januárius 24-én mondott, teljesen megfélekedett és mintha a tulvilágról hangzanék a Deák vaslogikájú érvelése: a Tisza kormánya felé.

Ha azon szempontból fogjuk föl, hogy tudtunkkal ezen hivatalnokok közül egy sem halt meg éhen, akkor tökéle-

tes igazsága van az ellenzéknek. El tudnak élni, mert eddig is elétek. Hanem talán az ország a maga tisztviselőit nem akarta oly szomorú fizetésre kárhoztatni, hogy csak az éhenhalástól mentessenek meg. Azt mondják, hogy a nép terheit nem kell szaporítani. Igaz, ezt az elvet én is követem. Gazdálkodjunk ott, ahol lehet. Hanem arról vagyok meggyőződve, hogy az a gazdálkodásnak a legszomorubb, legkártekonnyabb neme, ha az ország a maga tisztviselőit oly silányul fizeti, hogy az egyénekben nem válogathat.

Ezek a szavak pedig igazán többszörös igazsággal bírnak az államvasúti tisztviselőkre nézve, akiknek megelégedettség az állam bevételének és vagyonának gyarapodását, elégedetlensége az állami jövedelem megapadást, az államvasúton megcsorbitsát idézi elő. De Deák még valamit mondott.

«Azt sem szabad felednünk, hogy e hivatalnokok nagy része 1867-ben lépett be és nézzük, minő változás történt azóta? Az élelmi szerek drágábbak, a lakbér emelkedett, de a fizetések csak ugy állnak és valóban nem tudom, hogyan jönnek ki vele».

Hát ha az, a kit a kormány a „háza bölcsének” vall, az 1867-től 1871-ig eltelt négy év megváltozott életviszonyaira való tekintettel a fizetésemelést szükségesnek tartotta, lehet kormány Magyarországon, mely az államvasúti tisztviselők fizetésének 1874-ben történt megállapításától a mai napig, tehát 30 esztendő határan kívül nem látja az életviszonyok óriási megváltozását, az élelmi szerek óriási módon való megdrágulását, a lakberek rengeteg emelkedését? Bűnös a Tisza-kormány, hogy a vasutasok jogos kívánsága elől elzárkózott.

És mindenben, ami ezután, a fizetésemelés kívánságának megtagadása és kijáratása után történt, bűnös a kormány. Azt mondta Tisza, hogy az állam prestige-ének sérelme nélkül nem engedhet a kormány. Nem igaz: nem az állam,

hanem a kormány prestige-ről van itt csak szó. Egy állam, amely prestige-ét veszített kormányától magát meg tudja szabadtítani, annak csak nőhet tekintélye, de nem csorbulhat. De a bűnös és tövénytelen-ségek hosszú sorát követte el ezután az a kormány, mely a vasutasok nagygyűlését betiltotta, a lakóhelyről való távoztást megtiltotta, a gyűlésre Budapestre érkezettek elfogatta, „fegyver”-gyakorlatra való behívás örvé alatt, karhatalommal kényszeríti az alkalmazottakat a szolgálatra, letartóztatja a vasutasok bizottságait és főpírbéje útján ki akarja toloncoltatni a sztrájkolókat. Ez a kormány bűnös a közvélemény itélőszéke előtt és el kell ítéltetnie.

Bűnös-e a vasutasoknak, vagy tragikumuk-e, hogy jogos kívánságaik kivásánál, égbekiáltó sérelmeket kiállva csak azt az egy módot tudták választani, azt, amely az államnak és az országnak olyan óriási kárt okozza? Kívánságaikat akarták előterjeszteni, kérni akartak, alkudozni akartak és a kormány botor elbizakodottságában még a szót is torkukra forrasztotta. Ultimátumot adtak volna talán a kormányt arról a betiltott nagygyűlésről és a kormányt akkor lett volna ideje medíálni és intézkedni; de nem: a békés megoldásnak utját vágta Tiszaék, mikor unbedingte Unterwerfung-ot követeltek és mikor egy jogállam kormányának elnöke azt az elvet proklamálta, hogy az államhivatalnoknak nem lehetnek emberi jogai. Mérlegelje hát a közvélemény: bűnös nagyobb-e a vasutasoknak, vagy pedig tragikumuk, mikor a saját jogos érdekeiket úgy kell kivívniuk, hogy az országnak tömérdek érdekszálat kell azzal elvágniok. Itéljen hát a közvélemény: ki a bűnös?

Beér.

— A kolozsi választás ügyéhez. Folkéretünk az alábbi sorok közlése: Felhívom mindazon t. kolozsvári választó polgárokat, kik ma, vasárnap délután 11 órakor Kolozson tartandó programbeszédemen részt venni óhajtanak, szíveskedjenek az „Emke” palota előtt levő téren vasárnap reggel fél 8 órakor megje-

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyiltár soronként 40 fillér.

Vasárnap, április 24.

Még egy hadi parancs.

Kolozsvár, április 24.

Megjelent a második hadi parancs a bécsi, mely az első pillanában felizgatta a kedélyeket s talán megdöbbenést is keltett, de csak meglepetésszerűleg, mert a hadi parancs előírása utáni percben mindaz, kinek egy csipetnyi józan esze van, csak mosolyghat a kormányt eme legújabb stíliáján, mert stíli e csupán és pedig olyan, melylyel félelmet akart gerjeszteni vasutasainkban s kényszeríteni őket arra, hogy első meglepetésükben feladják sikeres küzdelmüket.

Ok nélkül való erőlködés. Egy felelősséggeljáró állásra, melynél a legkisebb elnézés százaknak halálát okozhatja, nem vezényelhetnek oda egy bakát, kinek gondolkodni nem, csak a parancsot teljesíteni szabad. Behívta 10,000 póttartalékos vasutit, hogy vonatot indítsanak velük.

Vajlon sikerülni fog-e. Vajlon akad-e a 10000 között csak egy is, mondjuk, ki elváltja egy vonat vezetését, mihez nemcsak szak, de terep ismeret is kell, mit azonban katonáknál a légénységnek nem tanítottak.

Be kell vonulniok a katonasághoz, vonuljanak be, szolgálatra rendelték be a MAV.-hoz, el kell menniök, botorul cselekedniök, ha ellenkezni akarnának; teljesítsék a kapott parancsokat, de csak ezt és semmi mást. Szakismeretüket azonban felejték el, mert arra sem Tisza főhadnagy ur sem Probst hadtestparancsnok ur rendelkezéivel sem kötelezhették, hogy ismerjék a vaspályák terepét és a mozdony valamennyi gép részét.

A vonatvezetés oly felelősséggel jár, hogy a legutolsó baka — már letett katonai esküjéhez híven is — megtagadhatja az engedelmességet ha oly parancsot kap a mikor szak és helyismeret nélkül az országnak milliókra menő kárt és számtalan emberélet pusztulását okozhatja. Ugy látszik a kormány azt hitte, hogy egy ily parancs közvéleményét végtő fogja vetetni a strike-nak, mert annyi józan megfontolást kormányunk tagjairól — ha nem is mindegyikről — feltételezhettünk, miszerint tisztába vannak azzal, hogy e hadparancs gyakorlati keresztülvitelét ok maguk is lehetetlennek tartják.

Az egész strike-n l a legszomorubb az, hogy Tisza urnak gögőssége folytán annyi millióval károsodik az ország, hogy abból nem csak a vasutasok fizetése lenne rendezhető, hanem még a civilisita és az újgyúk is kikerülhetnének. De mert ő aristokrata, hát majd megmutatja ő annak az 50-000 rongyos plebejusnak, hogy mégis az ő akaratát szerint fognak ugrodni.

Nem oda Budá!

Ha Tisza urban van gög és hiuság vasutasainkban is van önértet, mit támogat

TÁRCA.

A mételey.

(Egy szenzációs regényről.)

Regényből szindarabot írni nem ismeretlen dolog, divat jó néhány száz év óta; ma-napság azonban már eljutottunk oda is, hogy szindarabok témáit dolgozzák fel regényekké. Egy francia író, Landay Maurice, ugylátszik, nagyon fellelkesült Briouxnek egy betiltott, ultra naturalista drámáján, hogy három regényre való anyagot is velt kiaknázni annak mesejéből s még inkább tendenciájából. Az első regény már megjelent s a címe ugyaraz, mint a Brioux drámájáé: *Les Avariés*. (A romlott vértek.) a melyet szerzője, meghívott vendégek előtt, csak felolvasott és a melyet egy nálunk sem ismeretlen nevű vidéki színigazgató sietett azon melegebben lefordítani és a budai Várszínházban, majd saját színpadán *A mételey* címmel előadni.

A szociológiát, mint tudományt, most kezdik rendszeresen kiépíteni. A tudósokat azonban e téren jóval megelőzték a regény és drámaírók, a kik sürűn adták műveik bizonyos fájának a »társadalmi» jelzőt. — Napjainkban meg ugyszólván teljes-e ezeknek a bontakozó elméleteknek szolgálatába szegődik a belletrisztika. Megveti, sőt össze is forgatja a tisztességben megérnült szabályokat, a szép kultusza helyett az égető aktuális kérdésekkel foglalkozik s a gyönyörködtetésen kívül még inkább tanítani törekszik.

Brioux éppen feltámasztja az Augier s a Dumas fils drámáinak *raisonneur*jeit s egy vérbeli franciától kitelhető páthosszal szónokol egyszer a válás, egyszer a köz-igazgatás hibáit, egyszer az átöröklés ellen. Ha nem is győz meg, szívesen elhallgatjuk őt mindaddig, a míg, valamelyes elfogadható keretet tud adni tendenciájának. Ám ha a *Vörös talár* már nem tud, minden szépsége

mellett sem, egységes hatást hagyni lelkünkben. *A mételey* (Les Avariés) már éppen ad absurdum vitéle a (thésis-drámának; szereplői nem is emberek, hanem deklamáló bábo, pusztá szócsovék. Itt már végkép szétlő a dráma minden keretét, cselekvényről, szerkezetről, jellemzésről: szó sincs, a három felvonás olyan összefüggéstelenül zajlik le előttünk, mint egy kinematográfának káprázatosau váltakozó képei.

És Brioux most bizvást nagyra lehet vele, hogy ez a sok hűhót keltett szindarabja egy egész regény-trilogia írására inspirálta a fiatal tolforgató nemzedék egyik ambiciózus talentumát. *A mételey*, mint eredeti címe is sejteti, egy nagyon is égető problémát bolygatott meg. Van egy beteg-ség a melyben hét ember közül legalább is egy szenved, a mely napról-napra végzi retentő pusztításait egyénekül és családok-nál, de a melyről beszélni tiltja az álzszerem, mert a társadalmi képmutatás a *titkos* jelzőt adta neki. És Brioux elszánja magát és egy jól-rosszul dramatizált házasság történetén mutatja ki, hogy nincs azon mit szégyelni, nincs vele miért titkolózni, mert ennek aztán csak rosszabb következményei lehetnek. Kőv teli, hogy ezt is ismerjék el olyan betegségeknek, mint akár-melyik mást, például a tuberkulózist, hogy oktassák ki róla már a gimnázista tanuló s hogy különösen az orvosok járjanak elől e téren jó példával, a kik is adjanak minden házassulandó férfinak egészségi bizonyítványt, az ilyen betegeket pedig tiltásák el gyógyulásukig a házasságtól.

Landay Maurice, regényében, mely célja szerint egyenesen ama bizonyos »nép-szerű orvosi művek» mellé volna sorozható, szélesebb alapon, bővebb megokolással isméli meg e követeléseket. Megtartotta a darabból a neveket, a jeleneteket is, többé-kevésbé szóról-szóra, hanem a vitaközbe helyeket vég nélküli értekezésekkel nyújtja el, melyekhez töltösznált egy csomó — a könyv végén idézett — tudományos munkát s melyeknek főbb helyei sok-sok lapszámra még ríklő betűkkel is van-

nak szedelve. Szóval meglehetősen bízár munka ez s mint regény vajmi csekély értékű. Prolog vezet be, mely 1883-ben játszák; itt öv. Dupontné kiveszi fiát a kollégiumból, mert megbotránkozott rajta, hogy a tanárok, felvilágosítás céljából, bizonyos egészségügyi szabályokat tanítanak a fiatal-embereknek. A regény 1897-ben indul meg. Dupont Georges otthon nagyon szolid nevelést kapott anyjától s immár huszonöt éves és házassulandó ember, anélkül, hogy — amint mondani szokás — megismerte volna az életet. Mindössze két kedvese volt: egy férjes nő, akivel jobbára platói módon szeretkezett, majd egy szegény, ártatlan leány, aki így egyáltalán nem lehetett rá-nézve veszélyes s akivel eljegyzésekor szakított. De a gavallér szokás szerint, illik el-bucuszni a legénylét-től. Barátai természetesen hölgyek kíséretében jelennek meg a dáródn s neki is, minden szabadkozása ellenére, párt szereznek. Egyszer aztán Györgyöt a fodrásza ügyelmezteli valamire, amit a bajusza eltakar. György kétségbe-esetten rohan Fraiser orvoshoz, aki kerekken kijelenti, hogy három év leforgása előtt nem szabad megházasodnia.

De a halasztás természetesen sok, a házassággal egybekötött érdekét felforgatná, hozzá véve még, hogy jegyesét, Henriettet, aki távoli rokona is, az imádásig szereti. Elmegy hát egy sarlatánhoz, aki magát az új-gagban hirdeti s aki féltévi gyógykeze-lésre küldi őt haza. Akkor megkötik a házasságot és tanui leszünk a nászéjszaka lelki-furdalásainak, a dajka okozta botránynak, közben még annak is, hogyan fertőzi meg György, mint tartalékos, egy bajtársát a kaszárnyában. Egymást érik a kinos, ideg-izgató jelenetek, a tanítások, eszmecserek, melyek folyamán még ama betegség törté-netéről és statisztikájáról is kioktat ben-nünket a tudós rektor Fraiser. Ám ő itt nem csak a *raisonneur*, hanem a békéltető szerepét is játssza. Anyit foglalkozik ennek a szerencsétlen családnak ügyével, hogy színe kérdjük mennyi ideje marad a be-tegeinek. Hanem ezt a sok járás-kelést ro-

konszenzvel nézök el a humanizmus nevében, ha a regénynek már egyszer vége szakadna az ismert közmondás értelmében: All's well....

Csakhoogy a szerzőt nem hagyja cser-ben francia temperamentuma. Györgyöt el-küldötte Bretagneba három évre, amely idő alatt sikeresen is ismerte; a leánykáját szintén megmentette az életnek a derék öreg Fraiser; a Loches-pár, ugyancsak az ő megható érvelése alatt, hajlandó volna a békülésre: csak Henriette az, a meggyál-zott nő, a végig sértett anya, a ki nem tud feledni s a kit meg nem indít se esdeklés, se rábeszélés.

Már a *Troisième Partienál* tartunk s kiváncsiak várjuk, hogy mivel tölti ki a szerző a még olvasásra kínálkozó néhány lapot. — Nos hát azzal, hogy itt meg fene-kestül felforgatja Briouxnek egy másik the-oriáját, a *bölesöről* szólót. — Georges egy este, amint bánatosan bolyong az utcán, véletlenül ifjúkori kedvesével, Elizzel talál-kozik és se szó, se beszéd, úgyvő költözik vele. Miért? Mert alig várja, hogy próbát tegyen gyógyulásáról és egy vágytól, hogy *apa* legyen, egészséges, életrevaló gyermek apja. Henriette visszautasította: nos hát éppen kapóra jött ez. Vágya teljesül is és a próba fényesen beüt. Ettől a nőtől fia lesz, a ki csupa élet, csupa erő. Van tehát most Györgynek egy felesége, akitől nem vált el s van egy törvényes leánygyermek; és van másfelől egy kedvese, a kivel együtt él és van egy fiúgyermek is, aki meg nem törvényes. Ilyen komikus bonyodalmat szőni csak egy francia író képes és meny-nyivel kiribb ez egy a nagyképtűségig komoly regény végén.

De ez még nem minden. Elizt nagyon megviseli a tizenöt hónapi szoptatás és György, orvosi tanácsra sietve délre utazik vele. Marseilleben találkoznak aztán Hen-riettel. Ehhez elmegy Eliz, aki úgy is tudta, hogy Georges nem őt szereti igazán és si-kerül rábírnia, hogy férjével kibéküljön. Henriette és Georges az ő halálos ágyánál fognak ismét kezét.

Ez körülbelül úgy hangzik, mint »az immoralis egyensúlyi törvények», csakhogy a mi jó lehet az *X asszony*-féle bohózatokban, itt aligha van helyén. Vagy szereti Georges Henriettet, vagy nem szereti. Ha szereti, akkor miért nem sürgeti tovább bocsánatát és hogyan képes akkor az elfelejtett, igény-telen munkásléányhoz visszatérni. Ha meg nem szereti, akkor az előzmény volt csupa hazugság. Pedig ő azt hangoztatja egyre, hogy szereti, hiszen érte vettek három évig, érte akart megint férfi lenni.

Különben a narancsszín borítékú könyv — melyet szerzője Briouxnek ajánlt — nem az egyedüli ebben a szánerben. Mikor so-raimat lezárta, jutott éppen kezemhez, a szokott Vient de paraitre felirással egy ci-nosabb kiállítású kötet, melynek borítékján, valami alig olvasható ultra-szeccsözös betűk-kel, ez a cím kacérkodik: *L'Év More La Cancérne* — Le Roman d'nn Avarié (Paris, Société Parisienne d'Édition 1904). És van aztán egy egész sereg író, akik különös gyönyört találnak a sexualis élet kényesebb oldalainak s inkább a pathologia körébe tartozó problémáinak feszegetésében s, akiknek a szennyes tartalmát káprázatos kiállítással eltakaró regényei mináink is látha-tók — legalább a fővárosi könyvtárak ki-rakataiban, akik természetesen magyar fordításokról is sietnek minél előbb gondos-kodni.

Pedig hát mindenesetre elszomorító jelenség, hogy a francia írók annyira ki-fogták a tárgyból, hogy kénytelenek immár más hivatású emberek körébe avatkozni. Mert hibás Briouxnek az az érvelése a Landay regényéhez írt előszavában, hogy e mű-nek célja volna — csak a regény szokásos formáját őrizve meg — mindenkit bevezetni ama betegségek, szeszélyek, óvszerek, gyó-gyításuk ismeretébe. Hiszen akkor megérjük, hogy a perrendtartás kis kitéjtét, vagy a fel-sőbb leányok számára, kényelmesség szem-pontjából, szintén regényalakban fogják ősz-szeállítani a házartástani ismereteket.

Nem az iránregény jogosultságát akarjuk ezzel tagadni, hiszen manapság

még 6k vittek el tőlünk egy egész paksa-méta újsgót. Végül a történeti igazság kedvéért még feljegyezzük, hogy az automobil délután 6 órakor ki is gördült a Bánffy-palota udvaráról és azon az úton, melyen jött, a tőle megszokott gyorsasággal el is hagyta városunkat.

— **(A husárok drágaságáról.)** Tegnap délután ült össze először az a szűkebb bizottság, melyet a husárok drágaságának megszüntetésére, vagy annak okainak kiküszöbölésére küldött ki a polgármester által a minapában összehívott szakértelkezlet. — A bizottság elhatározta, hogy hatóság próbavágatás elrendelését fogja ajánlani a szakértelkezletnek, mert első sorban a próbavágatás adatait kell megállapítani, mielőtt a kérdés orvoslásának részletes tárgyalását megkezdlenék.

— **(Öngyilkos asszony.)** A Ferenc József-ut 106. számú háza udvarának hátsó részén, térdelő helyzetben, felakasztva lelték tegnap délelőtt 10 órakor a házbeliek Pál Györgynét, egy vagyonos, hatvanesztendő földésszasszonyt. — A szomszédok nyomában telefonáltak a mentők után, kik azonnal meg is jelentek a helyszínen, de már csak a beállott halált konstatálhatták. Az öngyilkosság színhelyén a rendőrség kiküldötte is megjelent. Az öngyilkosság oka eddigéle ismeretlen.

— **(Jászai Mari utja „Bizánc” felé.)** Korábban jeleztük, már, hogy Jászai Mari, a nemzet kiváló tragikája Szegeden rekedt Lindh Marcellal együtt a sztrájk miatt. A nagynevű művésznőket ifj. Hagedűs Sándor vitte föl Szegedről Budapestre automobilián, mely péntek délelőtt minden baj nélkül érkezett a fővárosba. Jászai Marinak pénteken feltétlenül Budapestre kellett érkeznie, hogy részt vegyen Herceg Ferenc új történeti drámájának, a „Bizánc”-nak bemutatóján. A szerencsés megérkezés szerencsét hozott az újdonságnak is s így az előadást fényes sikerrel meg is tartották pénteken.

— **(Leleplezett család.)** Farkas János kolozsi illetőségű hely és foglalkozás nélküli csavargó ügyesen használta ki saját zsebének tömésére a vasutasok sztrájkját. Egy pár kolozsi ember nevében ugyanis leveleket írt az illetők kolozsvári rokonainak és a levelekben azon a címen, hogy a beállott forgalmi akadály miatt pénz nélkül van, jelentékeny kölcsönt kért. A címzetek fel is ülték egy kivételével a családnak és a kért összeget el is küldötték az általa kijelölt helyre. Az az egy azonban kinek a levél eredete iránt kétellei támadt, felment a rendőrségre és vizsgálatot kért az ügyben. A rendőrség be is vezette a vizsgálatot s csakhamar lépésre került a levelek írója Farkas János személyében, ki nem is tagadta tettét, de hiába is tagadta volna. Zsebei zsaroló levelekként voltak tele és ezek amugy is elég bizonyítékot képeztek volna arra nézve, hogy Farkas János hűvösre kerüljön.

— **(Elfogott templomrabló.)** Tegnap este a Széchenyi-terti Baumzweig-féle házban levő izraelita imateremben az esti imádkozás után magára zárta az ajtót egy Dávidkócs Ferenc nevű koldus. Az éj folyamán az őt feltörte a jeruzsálemi szegények részére kitett perselyt és annak tartalmát 16 kor. 46 fillért elrabolta. Még pár szertartáshoz tartozó kisebb tárgyat is ellopott. Reggel 4 órakor az ablakon keresztül akart elmenekülni, de az épen arra járó rendőrhídját letartóztatta. Mikor ezt a tettét az imaház öre szemébe mondta epileptikus rohama vette elő és csak hosszú idő múltán ismerte be a galád bűnét. A rendőrség az eljárás megindította.

— **(Gizella-egylet.)** Ezen intézet aránylag rövid idő alatt a legnagyobb biztossító társulatok közé küzdötte fel magát; az elmúlt évben, mint azt üzleti jelentésének számadatai bizonyítják ismét hatalmasan fejlődött. 17450 új kötvény állítattott ki 21.132.000 K. tőkéből, 2630 esedékes kötvény fizettetett ki 2.674.000 K. értékben és 1903. év végével 120.627 kötvény 148.672.000 K. tőkével volt érvényben. A díjbevétel 6.549.000, a kamatbevétel 2.322.000 K. rugott. A díjtartalék 4.335.000 K.-val 48.762.000 K-ra emelkedett, mely összeg teljesen jelzáloglag biztosított módon van befektetve. Az intézet a díjtartalékon kívül még különféle tekintélyes más tartálékokkal és különféle emberbaráti jelleggel bíró alapokkal rendelkezik; az utóbbiak közül felmentendő a „Szegény leányok kiházasítási alapja” 496 000 K. összegben; ezen alap lehetővé teszi az intézetnek kelengye segélyt nyújtani oly esetekben, amidőn az apa legjobb akarattal iparkodott gyermekeiért a biztosítás utján gondoskodni s anyagi erje ezt meg nem engedte. A tekintélyes 586.000 K. rugó tiszta felesleg lehetővé teszi, hogy felesleg címén és osztalék fejében az évi díjak 7 és fél százaléka fizetessék ki. Az elmúlt 5 évre 1904. évben a biztosítottoknak 1.443.000 K. lesz osztalék fejében készpénzben visszafizetve. A buzgó és állandóan működő üzletszerzők és intézők ezáltal könnyebben gondoskodhatnak agykorukról és esetleg hátramaradtokról. Az igazgatóság e célra egy külön segélyalapot létesített, mely 1903-ban 21.400 K.-val javadalmaztatott.

— **Az összes szépítőszereket fölülmúlja a közkezdett Földes-féle Margit-Crème.** Gyorsan és biztosan eltávolít szepőt, májfoltot, kiütéseket, ráncokat és egyéb arcdiszidatásokat és így nemcsak szépít, hanem fiatalít is. Ár 1 korona, nagy tégely 2 korona. Kapható a készítő: Földes Kelemen gyógyszerárban, Aradon és minden gyógyszertárban, drogériában és illatszerekkereskedésben. Utánzatoktól óvakodjunk. 3132 3 10

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: XIII. ifjúsági előadás: Tudós nők.
este: A modell (b. 188. sz.)
Hétfő: A modell (b. sz. 189. sz.)
Ked.: Ocskay brigádéros. (b. 190. sz.)
Szerda: Pry Pál. (b. 191. sz.)
Csütörtök: Aranyvirág. (b. 192. sz.)
Péntek: A Stomfai család. (b. 193. sz.)
Szombat: A takarodó. Először. (bérlet szünet XVI.)
Vasárnap d. u.: Sherry.
este: A takarodó. (b. 194.)

* **A modell.** Mikor a Modell második felvonásában előforduló élőképvonozta a közönséget, — esztendő előtt — akkor folytonosan telt ház gyűlt össze a formák kultuszának estére. Az esztendő multak s noha a világ máig is leborul az évek előtti kultusz tárgyai előtt, mégis a Modell híres jelenetere tegnap vajmi kevesen voltak kíváncsiak. S a mi ennél is jellemzőbb, ép oly keveset érdekelt a fölírított operett zenéje, melylyel valóban időre szóló szöveget alkotott Souppé.

A cimszerepben Károlyi Leona mutatta be tegnap is igyekeztét és dícséretre méltó törekvéseit a nehezebb feladatok iránt. Ez az igyekezete tegnap se vált be tökéletesen; játéka, ha halad is, sok kívánnivalót érzünk még mellette, hangja is sok csiszolásra szorul, — de föltétlenül elismerjük jobb jelenetét, melyekben élénk tapokkall jelezte ki iránta tetszését a publikum. A rikkanas szerepét Kassay aggatta tele humorának és ötletességének csillogásával. Sokszor a túlzásig nem tartja be a kénytelen határt, de mindig nevetett, mindig mulattat s ez sokat lendít a kopott, a lélek hiján vánszorgó előadásoknál. Fehér Olga játéka primitív, énekszámai sikerdültek. Nagymir Imre humora keveset produkált. Kalmár Józsefnek se volt sikerült estéje a tegnapi. A két Fekete-nővér ügyes, grációz táncáról különös dícsérettel kell megemlékeznünk. Ők és Kassai mentették meg jóformán a tegnapi előadást, de egyikük se tudta azt megmagyarázni: miért kellett bérletszünetes előadásban enni a kongó házat megteremteni?

(b.)

Táviratok

A sztrájtanya feloszlása.

Sarlay letartóztatása.

Csatlakozások a sztrájkhoz.

Fővárosi lapok véleménye.

Béketárgyalások.

Általános munkássztrájk.

A függetlenségi párt és a sztrájk

Budapest ápril. 23.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt ma délelőtt sürgős értekezletet tartott, állást foglalandó a vasutasok sztrájkjával járó veszedelm ellen. Az értekezleten 40 képviselő volt jelen. Tóth János elnököl az ülésen, melyen izgatott hangon tárgyaltak a vasutasok sztrájkját és hangsúlyozták, hogy a mostani állapot tarthatatlan. Elhatározták, hogy kiáltványt intéznek a sztrájkolókhöz, melyben felszólítják hagyják abba a küzdelmet. A párt igéri és garanciát vállal, hogy a legnagyobb lelkesedéssel szolgálja a vasutasok ügyét és a legvehemensebb parlamenti harcban is megvalósítja törekvéseit és fogadalmat tesz, hogy a kormány mulasztásait megbosszultnak. Ennek feltétele azonban, hogy vegyék fel a szolgálatot.

A sztrájtanya feloszlása.

D. e. 9 órakor telefonáltak a sztrájtanyára, hogy a rendőrség délben feloszlatta a sztrájtanyát. Sarlay János figyelmeztette a sztrájkolókat, hogy ha a rendőrség feloszlatta a sztrájtanyát, maradjanak nyugodtan, de követeléseikből ne engedjenek.

Egy főellenőr kísérlete.

A sztrájtanyán megjelent ma délután Birli vasuti fő ellenőr. Kijelentette, hogy nem a kormány megbízásából jön, de biztosítja a sztrájkolókat, hogy az azonnal munkába állanak, a kormány a legnagyobb engedékenységet fogja tanúsítani a jövőben. A kormány ma délig meghosszabbította a határidőt, a sztrájkolók munkába állására.

Tanácskozások az igazgatóságnál.

Az igazgatóságnál egész napon folynak a tárgyalások.

A sztrájtanya körülkerítése.

Rudnay Béla főkapitány lovas rendőrökkel körül fogta a sztrájk-

tanyát. Segítségére volt ebben négy század katonaság is. Senki sem távozhatott onnan. Beszédet intézett hozzájuk és arra hivatkozott, hogy megszegték esküjüket. Mivel pedig a rendőrség nem szegte meg: kötelessége a rendezavart megtorolni. Kijelentette, hogy a sztrájtanyát feloszlatta. Felhívta a jelenlévőket, hogy egyenként igazolják magukat. Egy százados van jelen az igazoláshoz és ott nyomban kézbesítették a behívókat.

Csatlakozások a sztrájkhoz.

Nagy fontosságu távirat ment tegnap a kolozsvári állomáson keresztül Predeálra, az ottani vasuti alkalmazottak címére. A távirat arról értesíti a predeáli kartársakat, hogyha tegnap estig a kedvező megengedez meg nem történik, úgy a Kassa—Oderbergi vasut s az osztrák államvasutak tisztviselői is bejelentik a sztrájkhoz való csatlakozásukat.

Fővárosi lapok véleményei.

A „Pesti Hírlap” írja: A királyi parancsok a sztrájk tényleg meg van most már törve. Legújdorább lesz, ha a vezetők, jobb belátásra térve, a további küzdelem abban hagyására szólítja fel a sztrájkolókat. Az „Egyetértés.” A királyi parancsot kemény intézkedések fogják követni. A sztrájkolók által okozott mértelen kár egzisztenciánkat veszélyezteti. Aggódunk az országért és a vasutasokért.

Budapesti Napló: Feltárjuk a mozgósítási parancsok következményeit öszintén, nehogy a sztrájkolók a következmények nem ismerése miatt nagy szerencsétlenség érje.

Pesti Napló: A kormány királyi parancsa elvágta a béke fonálát.

Budapesti Hírlap: A királyi parancsból láthatja mindenki, hogy a rend helyreállítására a hatalom nagy elszántságot tanúsít és rendkívüli eszközök alkalmazásától sem riad vissza.

Független Magyarország: A Tisza kormányra realitást az örület utjára. A királyi parancsért a kormányt kell felelőssé tenni. Gromon volt a tanácsadó, a ki ilyen végzetes utra vitte az uralkodót. E komoly pillanatban saját szavaival fordulunk Tiszához: álljon meg az örület utján.

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi párt mai értekezletén több indítvány merült fel, amelyek közül a legérdekesebb volt Barabás Bélaé, aki azt indítványozta, hogy a párt testületileg vonuljon ki a sztrájtanyára és szólítsa fel a vasutasokat, hogy az ország érdekében álljanak a sztrájkolók. Végül egyhangulag fogadták el, hogy kiáltványt bocsátanak ki.

A sztrájtanya feloszlása.

A sztrájtanya feloszlása nagy előkészületekkel történt. A sztrájtanya mellett utakon nagyszámú lovasrendőr helyezkedett el, két század huszárság pedig kissé távolabb táboroz. Fél két órakor a lovasrendőrök körülvették a sztrájtanyát, öt lépésnyire állva egymástól. A sztrájtanyán nyugalmommal fogadták a bekerítést.

— Csak parádé! Csak izesztgetés! — mondogatták a sztrájk biztossági tagjai, akik éppen Vázsonyi Vilmosmal tárgyaltak.

Két órakor megjelent Rudnay Béla főkapitány, Krecsányi kapitány, Schmidt rendőrfelügyelő és Boda kertületi kapitány.

Rudnay a fugas korlátjára felállott és kijelentette:

— A sztrájtanyát feloszlatom és tudatom, hogy az elkövetett helytelen ségek miatt kénytelen voltam vezetőjüket, Sarlay Jánost letartóztatni.

Figyelmeztette a jelenlévőket, hogy igazolják magukat és a társalkosok teljesíték pontosan a behívó parancsot. Igazolása után szabadon távozhatnak, de ha rendezavars történné, kénytelen lesz karhatalmat alkalmazni. Önök megszegték esküjüket, a rendőrség pedig megtartja és ezért gondoskodik a közrendről. Kijelentette még, hogy igazolás előtt a kertből senki se távozhatik.

Egy asztalnál ezalatt egy honvédszázados két katonával hozzálatott az igazoláshoz. A sztrájkbiztossági tagjai közül a királyi behívó egyre sem vonatkozott. Erre a sztrájtanya nyugodtan kiért.

Sarlay letartóztatása.

Sarlay letartóztatása azért történt, mert úgy nyilatkozott, hogy a király parancsa semmis, nem kell neki engedelmessékedni. Ezért Krecsányi nyomában elfogatta.

Általános munkás-sztrájk.

A szociáldemokraták ma délelőtti gyűlésükön elhatározták, hogy a vasutasok mellé két nap alatt általános munkássztrájkot állítanak. Elhatározták, hogy hétón a fuvarosokkal megkezdik a sztrájkot.

A sztrájtanyán besorozottak.

A sztrájtanyán 1300 embert igazoltak. Ezek közül 170 a közönsékhöz, 114 a honvédséghez hivatott be. Vannak közöttük tartalékos tisztek is. Mozdonyvezető 31 hivatott be.

A legfelsőbb parancsot végrehajtó rendelet szerint a behívás alól kivételnek azok a vasutasok, akik tényleg szolgálatban állnak, vagy akik a vasutnak tett esküjüket megújították.

A béketárgyalások.

Ma délután megjelent a sztrájtanyán Márkus József budapesti főpolgármester is. A béketárgyalásokat most már egyedül Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő közvetíti.

Visszatért vonat.

Szegedről-Szabadkára elindítottak egy katonai vonatot, de alig haladt néhány kilométernyire, folatit visszajelzéseket adtak az utasok, úgy, hogy a vasut többször kénytelen volt megállani. Végre az utasok könyörgésére a vonatot visszaindították a szegedi állomásra és a pénzt visszaadták.

Esti tárgyalások.

Az esti tárgyalásokon Vázsonyi Vilmosnak előterjesztette a sztrájkbiztossági ujra feltételeit, mely 5 pontból áll.

Teljes amnesztia.

A memorandum elfogadása.

Szolgálati pragmatika.

A szövetség megalakítása.

A napibérs munkások követeléseinek teljesítése.

Vázsonyi nemcsak a kormányának, de az összes ellenzéki pártoknak be-terjesztette a vasutasok követeléseit.

Az ellenzéki pártok az összes pontokat magukévá tették a 2-ik kivételével, mert a memorandumot nem ismerik és nem tudják, nem-e ró elviselhetetlen terheket az országra. De elhatározták, hogy a parlamentben a legelkeseredettebb és legelszántabb harcot indítják meg a vasutasok érdekében.

Kivatalos jelentések.

Uj mozdonyvezetők.

Ma este hat óráig 150 mozdonyvezető jelentkezett szolgálatátételre.

A kecskemétiak.

A kecskemétiak kijelentették, hogy szolgálatba állanak.

Egy aradi vasut.

Ma d. u. érkezett be Csabáról Aradra a Sztankovich Miklós által vezetett vonat, minden baj nélkül.

A forgalom megindítása.

A személyforgalom holnap Marchegg, Bruck, Miskolc, Nagyvár, Eger és Szabadka felé megindul.

Holnapután pedig a teherforgalom Bécs felé indul meg.

Nagy-Becskerek—Szeged.

Ma este beérkezett a katonai vonat Nagy-Becskerekről Szegedre. Az egész vonat katonai őrizet alatt van.

Éjjeli 2 óra.

A vasutas-katonák.

A sztrájtanyáról besorozottak kijelentették:

Nem engedetlenkednek. De csak katonák lesznek és nem vasutasok. Háromezer mozdonyvezető közül 300 hivatott be.

Egy vidéki küldöttség.

Érsekújvárról egy küldöttség érkezett a sztrájkolókhöz, melyben arra kéri a vezetőket, hogy méltányos egyezségbe menjenek bele.

Egy jegyzőkönyv.

Vázsonyi Vilmos egész rábeszélő tehetőségét igénybe vette, hogy a sztrájkolókat engedékenységre bírja. Végre megfogalmaztak egy jegyzőkönyvet, mely a következőket tartalmazza:

Jegyzőkönyv.

Mi a sztrájkoló vasutasok többségének végrehajtó biztossága elfogadjuk és aláírásunkkal erősítjük, hogy a szolgálatot ismét teljesítjük a következő feltételek mellett:

Az ellenzéki pártok fizetésrendezésünk érdekében a parlamentben szót emelnek és ha a kormány jóindulata méltányos igényeink kielégítésére ígéretet tesz.

Azonkívül általános amnesztiát ad.

Kelt Budapest, 1904. április hó 23-án.

Hodinka Lajos,

(Sarlay János helyettese.)

Vázsonyi Vilmos és jegyzőkönyvet elvitte az összes ellenzéki

pártokhoz és végül Hieronymihez, hogy írja azt alá.

Hieronymi kijelentette, hogy tegnap estig várt, de most már egyáltalában nem tárgyal a sztrájkolókkal. Az alkalmazottak közül azt veszi vissza a kit akar, akit visszavesz arról gondoskodik, akit pedig nem, azzal nem törődik. Amnesztiát nem ad.

Erre Eötvös Károly hosszú táviratot küldött Bécsbe Tiszának, kérve, hogy jöjjön azonnal haza, de az nem is válaszolt.

Most Polányi Géza és Bartha Ödön vetették közbe magukat Hieronyminél. Az Andrássy-uton 1000 vasutas várja a miniszterrel folytatott tárgyalások eredményét. Az volt a tervük, hogy proklamációt adnak ki, de elállottak ettől.

Most már csupán az amnesztia kérdése forog fenn. A két képviselő 1 órakor ment a miniszterhez, de fél 3 órakor tárgyalnak.

A képviselőknek kijelentette újból a miniszter, hogy nem lehet szó sem amnesztiáról, mert Tisza nem engedi.

Ezután a sztrájkbiztossági küldöttsége járt ott és kérték az amnesztiát. Abban állapodtak meg, hogy megvárják Tisza István holnap hazaérkezését. A béke mindenesetre holnap meg lesz.

Rákóczi hamvai.

Budapest, április 23.

Konstantinápolyból jelentik: **A szultán megengedte Rákóczi hamvainak exhumálását és hazaszállítását.**

Az orosz—japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, ápril 23.

London: Egy orosz naszádot egy akna felrobbantott. Egy tiszt és vagy 30 matróz meghalt.

Port-Arthur bevétele a japánok által, minden órában várható.

Alexejew helytartó jelenti a cárnak, hogy több orosz torpedó naszáddal került harcba és egy orosz naszád elsüllyedt. A hajó egész személyzete a tengerbe veszett.

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Felhívás a t. tisztviselő urakhoz

kik a tisztviselő-telepen hely megvételre olcsó törlesztéses pénzkölcsönt óhajtanak felvenni. Személykölcsönt kaphat különben is minden nyugdíjkezes tisztviselő és katonatiszt, kinek évi fix fizetése legalább 1800 kor. Nyugdíjasok 1200 kor. nyugdíj. Magántisztviselők 1200 kor. fizetéssel, legtöbb esetben kevesebb nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után 10% és kamatban havonta 9 kor. törlesztendő. Minden irányban a legnagyobb diszkrézió biztosított.

Előleges kiadás nem szükséges!

Drága kamatu Jelzálog kölcsönök olcsó kamatu 4 százalékos törlesztéses kölcsönökre átkonvertáltak. Megkeresésekre válaszbélyeg melléklendő. Országos földhitel- és személykölcsön intézet.

Kolozsvár, Király-utca 16.

Értekezni lehet d. u. 3—5 óráig. 2341 18—

Nyílt levél.

Szíves tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy bevásárlási utainkból hazaérkezvén, elismert első rangú gyárosoktól sikerült igen jutányosan a

tavaszi és nyári évadra

férfi és női

sebbnél-sebb szövekeket

beszereztünk, melyeket Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 40. számon (saját ház) alatt levő

nagy posztóraktárunkban

árusítunk. Raktáron vannak a legfinomabb magyar, angol és skót

gyártmányu szövetek, a legdivatosabb minőségben és nagy választékban.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, biztosítjuk egyuttal jutányos és pontos kiszolgálásról.

Moskovits B.

örökös.

Zauderer

főelvezető.

2012 78—80

A híres és közkeletűségnek örvendő
K-IMPERI
Répáti savanyuvíz
mindig friss töltésben kapható minden fűszer-
kereskedésben és vendéglőben
Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:
Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

? Miért ?

3193 3/12

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

**szerencse-
gyűjtődének?**

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki

Mert ott a **602000 K.** jutalmatMert ott 3-szor a **400000** kor. főnyer.Mert ott 3-szor a **100000** „ „Mert ott 1-szer a **70000** „ „Mert ott 4-szer a **60000** „ „Mert ott 3-szor a **30000** „ „Mert ott 5-ször a **25000** „ „Mert ott 10-szer a **20000** „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló
eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a
XIV-dik magyar kir. szabaddalm. osztálysorsjáték
május 12. és 13-án megtartandó

húzásához postautalványon vagy utánvét mellet

$\frac{1}{12}$ — $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{1.50}$ sorsjegyeket
koronáért rendelni

Gaedicke

bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtője

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapok-
kal az összegek postadíjmentes átutalhatása
céljából kívánatra szívesen szolgálok.

Levágandó rendelőlével

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék címemre I. osztályú eredeti Magyar kir.
szabad. osztálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.
Az ellenérték: kor. utánvételezendő
postautalványon küldöm.

Pontos cím: Név
Állás
Lakhely
Utolsó posta
A nem kívánta in-
dozat töröndő.

A Nagyszebeni

Földhitelintézet

törlesztési jelzálog-kölcsönöket ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely köl-
csönök készpénzben fizetnek ki és 4, 4 1/2,
4 3/4 és 5% kamattal és 1/3% kezelési díj mel-
lett a tökéltörlesztéssel együtt felvéti részletekben
visszafejtendő a következő feltételek alatt, még
pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A)
1. 10 évi törlesztésre fél évenként K. 65.04 f.
2. 20 évi „ „ K. 41.75 f.
3. 30 évi „ „ K. 34.79 f.
Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen
1000 koronától fogva is.

B) 2860 45—*
1. 15 évi törlesztésre fél évenként K. 48.52 f.
2. 25 évi „ „ K. 36.57 f.
3. 35 évi „ „ K. 32.05 f.
Legkisebb kölcsön 5000 korona.

C)
1. 30 évi törlesztésre fél évenként K. 32.92 f.
2. 40 1/2 évi „ „ K. 29.69 f.
3. 50 évi „ „ K. 28.22 f.
Legkisebb kölcsön 10.000 korona.

D)
1. 50 évi törlesztésre fél évenként K. 26.11 f.
Legkisebb kölcsön 50.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adat-
nak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is
megelőző helyszíni szemle után.
Kölcsön folyamodványok az alulírtakhoz benyújt-
hatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.

Erdélyi erdő-faanyag- és bányá-ügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár. Malom-utca 16. sz.

500 forint

fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének
használatát mellett, átlag 30 kr., valaha
ismét fogárait kap vagy szája bűzlök.
Csomagolástól külön (10 kr.) Bartilla-Winkler Ed. Wien,
10/1., Sommergasse 1. — Kapható minden gyógyszerár-
raktár Kolozsvárt: Dr. Czetz Dénes gyógyszerész, Kül-
monostor-utca. Csáks. Bartilla-fogviz. Kérendő. Hamisi-
tások bejelentése jól jutalmaztatik. 2883 22—02

A kisbirtokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelvű és ráfű-
jelű készített, kitűnő minőségű, vagyonilag szavatolt
fajtiszta, I-sőrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden
tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas
csemege és borsfajta szőlőoltások a tapasztalatok
során fajtiszta, a legjobbaknak és legmegbiz-
hatóbbaknak bizonyultak! — Minden nagyhangon
hirdető, gyárilag fűllesztett, reklámozott, elhajításos oltást
messze felülmúlunk! — Chasselas, muskotály és más leg-
kiválóbb csemegefajtákból összeválogatott

I-sőrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megereidésért és jószágért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.

2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borsfajok: b) Csemegefajták:

Amerikai ripária portális alanyon

oltott gyökerez. fas és zöld olt-
ványok ara tavaszi szállításhoz:

Ezer drb. 200 k. Ezer drb. 230—240 k.

Száz drb. 22 k. Száz drb. 25—30 k.

Tíz drb. 2 k 50f. Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 93—* Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rend-
kívül korai directtermő, melynek 25—26%-os
cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora
igen jó, hasonló a szomorodni másfajához és a
maderához. Silányabb kerti vagy homoki borok
feljavítására. Gyengébb évbéli termések házasi-
tására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware
francia szőlőtől 17 évvel ezelőtt közvetlenül az
érmellékre portált ezen perenosporának ellent-
álló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb
és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok
királyának. A jövő szőlőszet kincse. Min-
denütt megterem, úgy a homokon, mint a kötött
agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajok-
ban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól meg-
forradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1—20
hídeget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott
előnyeinél fogva megérdemli hogy kertjeinkben,
barázdákon, kerítések és házaik fala mellett is
minden egyébre nem használható helyeken mint

szőlő-lugas tenyésztesék!

100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva
és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabör 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! • Nagymennyiségű ripária eladást

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajták!

Palackokban, úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban
a legutóbbban beszerezhető s kívánatra válogatás-
ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétel
mellett mintabör küld:

Az érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

SZÉKELY HID (BIHARMEGYE).

Kertkedvelők figyelmébe!

Ajánlom a beállított tavaszi időnyire kitűnő,
szép, kipróbált, jó fajtát és dúsán virágzó

magas-
törzsű **Rózsáimat**

az alatti olcsó árban.

Választásom szerinti fajok — és magasságban:

6 darab	4 kor.	80 fillér.
10	7	40
12	9	60
25	18	—
50	34	—
100	60	—

Megrendelések a legteljesebb mértékben eszközöltetnek.
csomagolást csak a saját kiadásomat számítom.

Szolgáltatás-készséggel

Schultz Rezső
műkertész — Kolozsvárt.

3202 10—20

Névjegyzéket és keze-
lési utasítást kívánatra
bérmentve küldök.

Az alsófehérvármegyei

Gazdasági Bank

és takarékpénztár részv.-társ.

Nagy-Enyeden.

Valtó kölcsönöket ad 6%-tól kezdve.

Betablázás mellett adott kölcsönei után
500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.Törlesztési kölcsöneinek kamattal az ész-
sége nagysága sze-
rint állapítja meg. 3197 *Konvertálásokat gyorsan és előnyös ka-
mat mellett bonyolít le.

Betétek után naptól-napig 5%-ot fizet.

Kiválasztott órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Méhészeknek fontos! Az első magyar keres-
kedelmi méhtelep
tulajdonosa

Kühne Ferencz Budapest, I. ker., Áttila-utca 99.

szám alatt — ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb
és legmegelőzőbb kaptárakból, melyek jó anyagból, pon-
tosan és lelkiismeretesen készítek; továbbá mindennemű
eszközöket és szerszámokat, melyek a méhészkedéshez
kiválóan alkalmasak, a legjobb minőségben és olcsó ár mellett
elad. — Az 1904. évi szülő magyar vagy német nyelvű
gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó fűzőjegy-
zék „Méhészeti Utmutató”-val együtt ingyen és
bérmentve lesznek szétküldve, ugyanint bármennyi utasítá-
sok és tanácsok is kívánatra eszközöltetnek. 3211 1—3

Ötven évi siker!
Eszéki arczenőcs

— és eszéki —

„Salvator” szappan

eltávolítja a szepit, májfoltot

és a bőr összes tisztatlanságát. — Valódi csakis a

Dienes J. C. „Salvator” gyógytárából.

3208 Eszéken, felsőváros. 2—15

1 tégely 70 fillér és 1 korona.

1 drb. Salvator-szappan 1 kor

1 tégely kézi paszta 1 K. 20 f

Lyoni ripszop kis doboz 1 K,

nagy doboz 2 korona.

Ezen cikkek mentek minden

árlalmas alkalmasságtól és

megfelelnek tökéletesen a

71011. számú belügyminis-
teri rendeletnek.

Ajtók, Ablakok és Parkettek

jó minőségű gőzzel szárított anyagból készíve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos-gyárában

Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindennemű diszmnak, templomi berendezések, oltárok, szószékek,
bőlti célszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-
berendezések a leggyorsabbított a legdiszesebb kivitelben készit a legjutányosabb árakban.

Telefonszám 120.

3222 2—10

B. Bak Lajos.

Közvetlen látható írással
az első betűtől az utolsóig!

„Adler” Írógép

Rendkívül könnyen és

kényelmesen kezelhető!

Legtökéletesebb

szerkezet!

Kivánatra

referenciák és

árjegyzék és az

eredeti gép

bemutatása!

Sok 1000 darab már használatban!

Betűzése:

Sok 1000 darab már használatban!

Magyar általános, tiszta német, angol általános, tiszta angol, fran-
cia, svéd, dán, osztrák általános, lengyel-német, lengyel-francia, cseh,
horvát, spanyol, portugál, olasz, görög, román, orosz, ruthén és chiliai.

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Külön gépek: Az összes betűk egy fogás-
sal kicserélhetők. Könnyen
kicserélhető hengerek. — Külön széles köcsik
nagy papírforma részére. — Tabulator.

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Sok 1000 darab már használatban!

Lia — dalok.

I.

Dalfoszlanókká rongyoltam a lelkem,
Melodiákba sirtam vágyaim
S most vidám szívvel, felmosolygó arccal
Járok a múltak gyászos romjain.
Hej! Jártam én az ifjuság mezőjén
Sápadtan is, bus dallal ajkamon
S úgy vágyakoztam hozzád álmaimban,
Hozzád, szelíd szerelmes angyalom.

Tudom, te vagy, kit lelkem úgy sóvárgott
Főllelni itt az élet erdején.
Tudom, te vagy az én tündér királynőm,
Ki nálam járt az álmok éjjelén.
Te vagy, ki lángoló tüzes szemekkel
Felgyújtottad fénylő szövétnem,
És csillogó sugárszínre vontad
El-elborongó szürke életem.

Megleltelek, kiről csak néha-néha,
Egy dal merengett dermedt ajkamon,
Megleltelek, csillagja bús egemnek,
Megleltelek megváltó angyalom....
S velem maradsz úgy-e, velem örökre
Ugy élünk majd, mint két dalos madár,
S ott élünk majd, ott rakjuk majd a fészünk,
Ahol mosolygó, szép tavaszra jár!..

II

A mi szobáskánk színes, sugaras,
A mi szobáskánk mámorító nagyon.
Megrészegülünk, hogyha benn vagyunk,
Sejtelek szürke bús alkonyaton.

A mi szobáskánk néma, nem mosó,
Csak tűri hosszan suttogó szavunk,
Csak tűri titkon, méltán nesztelen,
Csóktól születő lázas óhajunk.

A mi szobáskánk vágyakat fakaszt.
Szerelmes csöndjén lelkünk felhevül.
A mi szobáskánk forró, perzselő,
Ha mi ülünk benn, ketten egyedül.

Peterdi Andor.

A számár meséje.

Morawski Ferencz.

Egy esacsi köré, a nagy udvaron,
Cacsóddul mindahány barom,
S csak nézi, csak csodálja —
De nem ismerni rája:
Vaj! mi érthette a jámbor fülest,
Hogy úgy huncogni kezd?
De végtére megszólal a számár
És vagy két óra hosszat deklamál,
Elbeszéli,
Hogy mind nemes volt ám az őse néki,
Csupa nagy, régi és jeles,
Magasztalásra érdemes,
Véges-végiglen felsorolva,
Mit tettek századokról századokra,
Hogy hírluk-nevük fennmaradt;
S fel mint jutottak valahára,

A legmagasb ugorkafára —
Hej azok voltak csak a számárak!
Meghallja ezt a róka és rád szól:
„Mit kérkedel az őseiddel?
Hisz te sem istsz ki a familiádból!
Azért csak számár vagy te, hidd el!”

Szabó Károly.

Egy leány

meg
egy fiu.

Irta: Herezeg Jenő.

I.

Az után nyugodtan, szemlesítve
jár egy kis leány. Szembe jő vele a férfi.
Mintha megérezné a leány, a fiu reá-
pasztott égő tekintetét, felveti a szemét
és találkozik a tekintetük. S mennek el
esőndesen egymás mellett. A fiu jobbra,
a leány balra. Mint ahogy annyi ezren
mások elhaladnak az után. De a leány
pillantása megremegtetette a fiu szívét,
mely hangosabban dobogott. „Nézz
hátra” suttogja egy belső hang és a fiu
visszafordul. De a leány megy egyene-
sen, illedelmesen és lassan-lassan elvész
a fiu szemei elől.... Jött: mint egy édes
látomány, s eltűnt: mint egy édes álom.
A pillanat szülte a tekintetek találkozá-
sát s a pillanat meg is semmisítette azt.
Csak a fiu érezte, hogy ez a tekintet
attól a kicsi kis leánytól égő sebet nyi-
tott a szívében. S most már külsőleg
esőndesen, de belül annál nyugtalanab-
bul róttá tovább keresztl-kasul, a vá-
ros utcáit....

II.

A kis lányt attól fogva mindennap
kereste a fiu. De csak ritkán látta, amint
könyveivel a hóna alatt sietett hazafelé.
A leány meg, mintha megbánta volna
azt az egyetlen odaajándékozott tekinte-
tet: semmitmondó arccal ment el mellette.
A fiu meg mind égből, mind szerelme-
sebb tekintettel nézett a leányra, a ki
most már úgy tett, mintha nem venne
rőla egyáltalában tudomást. Mert az a
kis lány tudta, hogy szép, tudta, hogy
tetszik. A nők természetesen, álmom őszö-
megérezte vele, hogy annak a fiúnak
nincs hőbb vágya, mint megismételni az
első találkozás édes pillanatát. Amikor
reánézett a leányra és a leány öntudatla-

nul viszonozta azt a pillantást. De a
leány nem akarta tudni ezt. Talán meg-
érezte azt is, hogy ez a fiu nem úgy néz
rá, mint a többiek ott az utcán. Ez a
fiu a tekintetével elárulta néma imádatát,
főls tisztelőt és nagy-nagy szeretetét.
A leány pedig megszokta, hogy reá máské-
néznek. Ne úgy mint az a fiu, aki azt
látszott mondani: „szeretlek, imádlak, fo-
gadaj el rabszolgádnak;” hanem úgy
mint annyi százm: „ej, ej, be esinos
kis fruska, eszem azt a piei szadát....!”
Hát ezért: nagyon, de nagyon szomorú
lett a fiu. Mert később mikor már ki-
fűrkészte: hogy mikor van a kis lány az
utcan minden nap találkozott vele, de azaz
első édes pillantást nem tudta többé
reácsalni a leány szép szemeire....

III.

De még szomorubb napok is vártak
a bolondos, ábrándos, álmodozó, remény-
kedő fiura. Bezárták az iskolát és a kis
leánynak most már megváltozott az
életrendje. Az után csak nagyon ritkán
volt látható: otthonülő kis lány lett be-
lőle, mert valószínűleg így rendezte ezt
be a mamája.

Am most egyszer a színházban látta
meg a fiu a leányt. Ott ült a földszinten
a mamája mellett, fekete haja összefonva
mint koszoru övezte bodros kis fejét. Ugy
látszott, mintha nagyon unná ezt az egész
komédiát. Pedig valami nagy vendég volt
a színházban, akinek a látásáért törték
magukat az emberek. A fiu nagyon bold-
og volt, amint meglátta a kis leányt;
pedig a leány észre sem vette sem őt
sem mást. Ugy látszott arra gondol: leg-
jobb lenne, ha most valakivel jól kicse-
veghetném magamat semhogy hallgassam
a britt óriás százsszor hallott szellemes
mondásait. A fiu persze hogy szintén
nem az előadást nézte. S így a száz meg
száz ember között volt kettő, aki ugyan
nem sokat törődött vele, hogy hogyan
végződik a szinpadon Adolár és Kunigun-
da szerelme. A két ember: egy leány
meg egy fiu. A leány az nem nézett sen-
kit, a fiu pedig nem látott senkit, csak
azt a leányt. S mikor legördült a fűg-
öny hát nagyon örvendett a kicsi leányt
s nagyon busult a fiu. A leány örült: nó
hát valahára meggyünk haza; a fiu busult
már vége a darabnak, hazamegy a leány
S attól, fogva a bolondos ábrándos fiú
minden este ott volt a színházban....
S attól fogva a leány többé nem ment
a színházba....

IV.

Azután jött a farsang. A bolond
ábrándos fiu úgy hitte: végre a bálí par-
ketton csak össztalálkozik a leánynyal.
S talán még beszélhet is vele. Talán
még át is foghatja karcsu derekát és
járhatják a szédítő keringőt és talán még
egyszer belenézhet a szemébe úgy mint
akkor először.... S a bálteremben össze
is találkoztak, S beszélgettek is együtt.
S járták a szédítő keringőt, úgy hogy
összefutott a fiu előtt az egész bálí sereg
külső képe.... Erősen átfogta a kis
leány derekát és nem látott többé semmi
mert nem érzett akkor egyebet, csak va-
lami végtelen gyönyörűséget és valami
kimondhatatlan boldogságot. Egyszerű
kis fehér ruhában volt a leány; szinte
ugy nézett ki a bál kezdetén mint valami
kis Hamupipőke aki most felöltötte csil-
logó fehér ruháját és csudálkozva az első bálí.
Éjjel után már a kis Hamupipőke ural-
kodó hercegisasszony lett.

A szegény fiu akkor már csak a
XII-ik turt tudta megkapni, amiért
nagyon elbnsulta magát.... Végig lesni
míg előtte tizenegyen körül táncoltatták
a kis lányt: ez valami szörnyű dolog. De
ezen is túl esett és akkor történt, hogy
többé ki nem adta a kezéből a leányt.

Már mindenki fáradtan leült amikor
még a fiu ott járt a leánynyal a kerin-
gőt, nem látva többé senkit, csak átérezve:
íme itt van karjaim között. Az örületes
táncoltó pihe a leány keble, melyet a
nyakig erő ruha elrejtett teljesen. Csak
az a két édes szem: az égett most már
valami megmagyarázhatatlan perzselő
lángban, arcára kiült a táncokozta pirosság,
de a fiu csak járt az őnző, szédületes
táncot, míg csak a cigány le nem tette
vónóját.... S akkor szédülten ültette le
a lányt....

S mikor a hajnali pirkadás beka-
dált a bálterem ablakán, ment hazafelé
a kis leány és a fiu. Az egyik jobbra,
a másik balra.

A leány fáradtan elgondolkozva az
első bál édes emlékein; a fiu pedig szo-
moruan, hogy ennek a tündéri éjszaká-
nak is vége szakadt....

V.

S találkoztak még egyszer még egy
bálí éjszakán. A kis leány most már tel-
jesen beletalálta magát a bálí millieube.

A fiu előtt úgy tűnt fel, mint egy
kép, egy gyönyörű festmény a bálí kö-
zönség tarka keretében. S megismétlődött

az, ami az első alkalommal történt. De
most már a kicsi leány is szívesebben
nézett a fiura. Aki nagyon nevéstéges
figura lehetett mindanyiszor, amikor
tánra vitte, a leányt — más. Am mé-
gis: a kis leány is kissé szeretetreméltóbb
volt a fiuhoz. Talán meghatotta annak
a nagy darab gyereknek a megható oda-
adása, figyelme, gyöngédsége és talán
tolakodó udvariassága. Bármint legyen
is: csevegett sokat a fiuval. Üres semmit-
mondó konvencionális dolgokról beszélt,
valami megnevezhetetlen varázsszal, ki-
sánys naivsággal, gyermekes tudatlan-
sággal. Am a fiúnak úgy tetszett meg
igazán. Ahogy csacsogott, fecsgett: be-
szédes ajka mögül elévillantak apró fehér
fogorai. S ezen az estén nagyon boldog-
nak, kimondhatatlanul szerencsésnek érez-
te magát a fiu. S mégis nehéz szívvel bú-
csuzott, mikor a mama és a papa szépen
összepakolták a kis leányt és beleültették
a kocsiába mely hangos robogással vágta-
tolt végig a kövezeten. A fiu belebámult
a levegőbe, mintha oda szállt volna el a
leány és megindult szép esendesen ha-
zafelé — A leány pedig behuzta magát
a kocsi puha párnái közé és eszébe jutott
— egy barátja, akinek holnap el fogja
beszélni, hogy hányan udvaroltak neki
az éjszaka.

VI.

Mikor a leány hazaérkezett hát alig
várta, hogy a szobájába jusszon. Hivoga-
tolt intett felé, a patyolat fehér nyoszó-
lya: a leányálmok közvetlen tanuja. —
S ajkán egy meglegedett mosollyal
szunynyadt el a kis leány. ... Arra gon-
dolt: elhiszik e majd neki, hogy nem ült
egy pillanatig sem, hanem mikor a mu-
zsika szolt, akkor mindig járt a táncot.
S ezzel a gondolattal ébredt is fel, ami-
kor már a déli nap besütött az ablakon.

VII.

A fiu pedig hazaballagott, kis hóna-
pos szobájába. S hiába kereste a pihenést;
Csak ébren álmodozott órákon át. Egy
kis leány képe lebegett előtte szüntele-
nül. Valami megfeszíthetetlen nyugtalanság
ülpedett a lelkére és ezernyi kérdés raj-
zott agyában. Ezernyi kérdés mely csak
egy szóból állott, de a melyre sehoggy sem
tudott feleletet kapni: A kérdés: szeret-e?
A feleletet pedig csak attól kaphata vol-
na aki ekkor már talán mély álmában is
kacagott: a bolondos szegény fiu, aki
meglátte őt egy napfényes délutánon és
azóta mind keresi, kutatja: hogyan talál-
hatná meg zaklatott lelke nyugalmát.

A Csehországi Szövőiparnak

legnagyobb szétkülűdesi gyári raktára

S. Öhler és Társa
Prág, Obstgasse 15.

Divatszövetek

3205 1-8

dupla szélességben, ruháknak és blouznak
valók, egyszínű és divatszínűben métere-
nként 33 kr.-tól — 3 frt 50 kr.-ig.

Selyemszövetek

óriási készletben ruháknak és blouznak,
simán és mintázott métereinként 58 kr.-tól —
2 frt 50 kr.-ig.

Mosószövetek

kolosszális mennyiségben, legfrissebb divat-
ujdonságok, Voile, Zephir és Battisztban
métereinként 19 kr.-tól — 1 frt 10 kr.-ig.

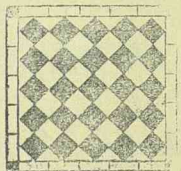
Vászon árak

félvásznak, Chiffon, Grádli és Damasztok,
agybehuztokra, Abraszok és Zsebkendők
és Törülközők gyári árakban.

Gazdagon felszerelt mintagyűjtemények készséggel.

Frankó 20 koronán

felüli rendelések portómentesek!!

Gránit terazzo 3170 3-8
Betonrozások
Csatornázások
Turbinák és szilipek
Medencék
Szökőkutak
Jászolok
Füldökádak betonból és
fayence lapokkal borítva
Falburkolatok fayence-
lapokkal

VALLA JÓZSEF

márvány-mozaik és
csement-áru gyára

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-utca 13.

Alapított 1873.

Alapított 1875.

3178

AJÁNLOM SZABADÁLMAZOTT

6-16

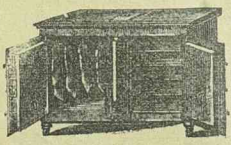
JÉGHÜTŐIMET

melyek igen takarékos
jégmedenczével
vannak felszerelve.

Hentes üzletek, tejelárusítók és
privát házaknak igen alkalmas
Raktáron áll 300 koronától
400 koronáig.

— Árjegyzék bérmentve.

SEEMANN J.

lakatos, tizedes-mérleg,
fűvő és jégűtő készítő

Erzsébet királyné alap-sorsjáték

Ő fensége Ferencz Ferdinánd főherczeg
ur védnöksége alatt.

Főnyeremény

100.000

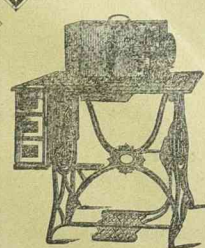
3204 2/12 korona értékben;

további nyeremények 10.000, 5000,
3000, 2000, 1600, 1000 kor., stb. stb.
összesen 7000 nyeremény.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Húzás
visszavonhatatlanul május 28-án 1904.

hatósági ellenőrzés alatt

Elárúsítók Kolozsvár: Magyar Leszámitoló és
Pénzváltó Bank erdélyi rész fiókostálya. Erdélyi Bank
és Takarékpénztár, Kolozsvári Korona Bank és a fiók-
kezelőségnek Budapest, V. Nádor-utca 23. sz.

Varrógépek:

Hermann & Co.
Kolossvár, Egyetem-utca 6.

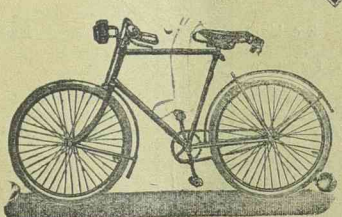
Nagy raktár jutányos árakban:

Egy valódi családi Singer varrógép
bimzőkészülékkel ellátva... 30-50 firtig.
Egy karikahajós... 65-80 „
Egy Central Bobbin... 86-90 „
Eredeti Hove C. Whelera Wilson D.
12., Manufacturing & C. New-York,
Balkaru Cylinder, Fegyvergyári stb.

A varrógépek kedvezménye:

Heti vagy havi részlet-fizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek.

varrógép- és
kerékpár
nagy raktára

Kerékpárok és alkatrészek:

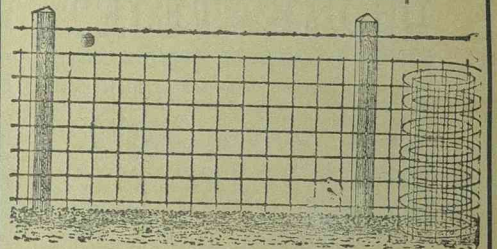
Egy új kerékpár: Angol, New-York zászló, Courier, Mars, stb. stb.
70-100 firtig. — Kerékpárköpeny: Dunlop, Express, Reithoff-
fer, stb. 3.50-5.50 firtig. — Kerékpár tömlő: Dunlop, Express,
Reithoff stb. 2-3 firtig. — Kerékpárcsengők: Amerikal Staar, legújabb
Herkules, óras, Motorkürt 35 krtól 2 firtig. — Acetylen lámpák, leg-
újabb kivitelben 2.50-6 firtig. Valamint az összes Kerékpár-felsze-
rések dus válaszkéban és legolcsóbban kaphatók.

51 3-3

Tisztelettel: Hermann & Co.

Szakszerűen berendezett mechanikai műhelyben az összes mechanikai javításokat legolcsóbban, gyorsan és pontosan eszközölök.

Bámulatos olcsó kerítések!

Szőlőtermelők és mezőgazdák figyelmébe!

Haidekker Sándor sodrony-szövet, fo-
nat és kerítés-gyára
BUDAPEST, VIII., Üllői-út 48. sz.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

„Hungaria” sodrony-fonatát

mint a legelőszőrűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,
mely előnyeinél fogva föltűl minden eddig alkalmá-
zott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve
rendkívül fontos találmány előnye: Olcsóság:
Horganyozott vassodronybol (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1
50 méter magasságban 2, 2, 5 és 2,8 mm. dróterősségekből.
Sodronyterősség mm.: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,0 2,2 2,5 2,8 mm.

Ar □ méterenkint fill. 40 48 56 64 72 86 100 120 fill.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyuk-
bősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben
Sodronyterősség mm.: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,0 2,2 2,5 2,8 mm.

Ar □ méterenkint fill.: 58 66 74 82 96 110 136 150 fill.
Csomagolásért, feladásért és kezelési költségektől számitok
□ méterenkint 1 fill.-t de egy küldeményről legalább 50 fill.-t.

Célszerűség: A fonat elegendő súrló lévén, még apró
baromfi áthalatását is meggátolja; felső és alsó széléi pedig
tűskések, tehát az átmászást is megnehezíti. A fonat csavari
szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirá-
nyában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a kereszt-
szálak pedig hullámosak, a szálak összecuszdása tehát ki
van zárva.

Könnyű kezelés: Kézszel meghuzva, egyszerűen a
faducokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat
sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszessége, a mi
lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét feszíthető
és más helyen ismét fölerősíthető. A fonat észak-széliről és
kelet-széliről is van zárva.

Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmá-
zásra fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tűskés soronyt
alkalmazva, a kerítés totész szertint megmagasítható. A tűs-
kés sodrony métereinként 4 á 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi
sodronyfonatokat mindenféle célokra; csinos és erős
kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló, park és
erkielyrásoknak vas-erős sodronyfonat és kovacsolt vas-
ból. Föld- és kavicsrostákat, magtárlablakrostélyo-
kat, ökor-szálkosarakat, szikrafogókat, szőlőbo-
gyozó-rostákat, borszűrőket, cséplőgépeket, való-
gabonoszétválogató-hengereket stb.

3201 2-3

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Valódi erdélyi hegyaljai tisztán kezelt Borok Ötvös Dánielné pinczejéből.

Telefonszám: 511.

2982 84—104

Bizományi raktárak:

Adi László: Deák F.-u. Telefon 470.
Fuhrmann Károly:
Wesselényi Miklós-utca 10. Telef. 429.
Kondász Dániel: Mátyás kir.-tér 25.
Irimias Tivadar: Arany János-tér 2.
Nyisztor Gergely: Hunyadi-tér 6. sz.
Balogh János: Trefort-utca 20. sz.
Pardi Sándor: Akácfa-utca 3. sz.
Baktay Ida: Benigni-palota vashidnál.
Nyikora Anna: Rudolf-utca 64. sz.

Rozenzweig Antal:
Szechenyi-tér 39. Telefon 436.

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállítatik!

Ünnepnap és vasárnap csak délelőtti 10 óráig.

Ötvös Dánielné,
KOLOZSVÁRT,

Óvár, Bocskay-utca 1 szám,

Mátyás király születési háza szomszédságában)

Fehér borok zárt palackban a 70 és 35 centiliter

	70 centilit. 35 centilit.	zár palackban
Leányka erdélyi különlegesség	1.20	—70
Asszu édes	1.60	—90
Asszu finom	1.20	—80
Sauvignon-Semillon	1.20	—70
Muskotály	1.20	—70
Risling erdélyi különlegesség	—90	—0
Som	—90	—50

Vörös borok zárt palackban a 1/2 liter

	Literenként	zár palackban
Egri bikavér	1.60	—84
Egri piros	—84	—84
Elsőrendű piros	1.	—
Carbonette	—68	—
Schiller	—	—

Fehér borok zárt palackban a 1/2 liter

	Literenként	zár palackban
Hegyaljai pecsénycé	1.10	—84
Asztali I. osztályú	—84	—72
II. "	—72	—60
III. "	—60	—90
Ménési pecsénycé	—90	—

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve!
Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett értendők. — Üvegek 15 napra kölcsönkép adának.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, kávéház tulajdonosok, társulatok és kaszinók figyelmét felhívni ama körülményre, hogy néhai férjem

PÁLLÁN HENRIK

jóhírnévének örövendő üzletét a legkitűnőbb munkásokkal láttam el és azt tovább folytatom, hol — jutányos áron — kész billiardok, dákok, golyók stb. mindenkor nagy választékban találhatók.

További becses pártfogásukat kérve maradtam

3198 8—6 **Özv. Pállán Henrikné.**

ANGOL HÖLGYEK

sohasem használnak arczkenőcsöt, hanem

UGORKATEJET

mely valódi angol minőségben kapható Balassa K. gyógyszerárban Budapest—Erzsébetfalva. Főként biztos hatású és teljesen ártalmatlan széplőszert, mely már 2—3-szor bekenés után eltávolítja a szőrt, a foltokat, a kitételeket, a miteszt és mindenféle tisztáltságot az arczról, annak gyönyörű tiszta, fiatalos, kellemes, vigyázzunk, hogy minden üvegen a „Balassa” név látható legyen. Üvege 2 korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 kor., ugorkapuder 1.20 kor. Kapható minden gyógyszerárban. Postán szétküldi: Balassa Kornél gyógyszerár Budapest—Erzsébetfalva. — Főraktár Kolozsvárt: Burger Frigyes droguériában, dr. Hintz György gyógyszerárban.

390511/40

A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka.

A Magyar Festőművészet Albuma.

Páratlan diszú, külső kiállításában és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, amely a „Pesti Napló” az 1904. év karácsonyára szánt meglepetésül olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló”, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló dísművel, — melynek címe ez lesz:

A „MAGYAR FESTŐMŰVÉSZET ALBUMA”.

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foglalatja lesz ez a páratlanul álló dísmű, amely a magyar festés remekait fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kuepczy-tól és Mátyók-tól kezdve egész a jelenkorig, a mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczúr Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárdát szolgáltatja a magyar festőművészetnek. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen gazdagsággal mutatja be. Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki, amelyeket mesteri kivitelű

ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlap nagyrésze gyönyörű

sok színnyomású kép

lesz, olyan, mint a melyek a Vörösmarty-Albumot

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fillér.

Szerkesztősége és kiadóhivatala:

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 27. SZÁM ALATT VAN.

Tavaszi Ujdonságok!

Bevásárlási utamból hazakerkező, tisztelt tudatom a nagyérdemű közönséget, hogy: 2854 49/50 Wesselényi Miklós-utca 20-ik szám alatt levő üzletemben mindennemű

férfi divat-áru cikkek, egyaránt: kalapok, sapkák, ingek, nyakkendők, esernyők, sítábotok, harisnyák és egyéb a szakmába vágó cikkek legnagyobb választékban megérkeztek és olcsó árak mellett kaphatók. Kérem a n. é. vevőközönségnek szíves pártfogását teljes tisztelettel **LEBOVITS IZIDOR.** Szabott árak! Szabott árak!

Mayer Sámuel és Társa

Iroda: Szentgyörgy-utca 1.

— Telefon 467. szám. —

Telep: Nádas melletti-u. 2.

— Telefon 90. szám. —

(Mayer Sámuel és Stein Bertalan)

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánljuk Szállítási Vállalatunkat úgy a vaspályától be — min kiszállítást, nemkülönben a város bármely pontjából — bárhova.

A költözködési idejére ajánljuk butorszállító kocsijainkat, melyekkel a butor a szállítást alatt nem szenved.

3149 9—10

A díjtételek a legolcsóbbak

pontos szolgálat mellett!

Telepünkön jó száraz tűzifa minden idejében kapható, saját szekereinken házhoz szállítva!

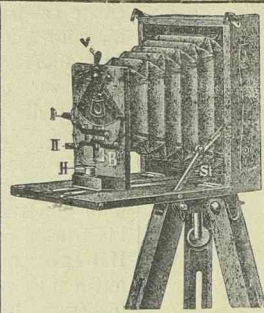
A méretekért felelünk!

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Mayer Sámuel és Stein Bertalan.

Fényképezetek és Amateurok figyelmébe!

Telefonszám: 185.

Schuster Emil

Norinbergi, dísmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruháza } Kolozsvárt,
Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű:

Nagyító készülékek!
Lencsék (objectivek)
és pillanatzárok!

Fényérzékeny üveglemezek:

Lumier Germania Kodak és Agfa görölmek. Agfa Hellios „AGFA” kifejelesztő, rögzítő és színező vegyszerek, oldatok. E. Schaterra

Fényérzékeny másolópapírok:

Dr. Kurz Celloidin papír Dr. Leiner „Velox, Lenta” Germania, N P A Riposbron és Electro Celloidin és Bromezüst levelező lapok Dr. Leiner Cell papír ívekben

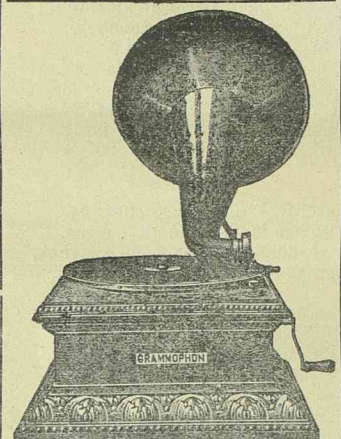
Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fűrésztő tálak, Cartonok, Passepartoutok és albumok stb. Ugyazintén a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dúsz választékban.

Állandó raktára eredeti gyári árak mellett:

az Amerikai-Német Grammophon-társ. hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek.

Ugyazintén a valódi EDISON PHONOGRAPHOK, bejátszóit eredeti és árszengerek, valamint a legújabb EDISON törhetetlen Celluloid hengerekből.

Valódi angol és francia illatszerek!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan!

Kiváló szerencse Töröknek!

Felülmúlhatatlanul

kedvez főuradánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió kor. nyere-ménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is a legnagyobb nyereményt és pedig

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. számú sorsjegyre,

a 100.000 K. főnyer. a 74366. sz. sorsj.-re	a 80.000 K. főnyer. a 83061. sz. sorsj.-re
a 100.000 „ az 52528. „	a 70.000 „ a 81161. „
a 100.000 „ a 94780. „	a 70.000 „ az 5498. „
a 90.000 „ a 109780. „	a 60.000 „ az 51613. „
a 90.000 „ a 83610. „	a 60.000 „ a 76347. „
a 90.000 „ a 92787. „	a 50.000 „ a 4036. „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmzott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény — egyszerűsége miatt —

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,

1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a

80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,

1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,

8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000

korona összegben

ered. sorsj. frt 1.50 vagy kor. 3.— ered. sorsj. frt 1.50 vagy kor. 3.—

„ „ 3.— „ 6.— „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kértünk

f. évi május hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték-üzletei:

3194 3—8

Központ: Teréz-körút 46/a. I. főlk: Váci-körút 4/a.

II. főlk: Muzeum-körút 11/a. III. főlk: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre

I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos

tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben

utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm melléktem bankjegyekben (bélyegekbén).

A nem tetsző töröndő

Pontos cím: